

Motion till riksdagen 2021/22:2949

av Ann-Sofie Alm (M)

Trygga betalningssystem även vid kris, katastrof och i händelse av ofred

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda logistiken kring distribution av kontanter till befolkningen i hela Sverige i händelse av kris, katastrof eller ofred och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur stor kontroll staten behöver ha över betalningssystemen i Sverige för att säkra trygga betalningssystem även i tider av kris, ofred och andra tänkbara katastrofer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vi lever i en alltmer sårbar värld, och utvecklingen, såsom digitaliseringens riktning är utpekad, gör den alltmer sårbar. Reser man ute i Europa märker man snabbt hur svårt det är att klara sig utan kontanter. Turister i Sverige vittnar om motsatsen, hur svårt det är att klara sig utan betalkort. Vi har fokuserat och målinriktat rört oss bort från kontant-hanteringen och visst är det smidigt att ha banken i telefonen och pengarna säkert undanstoppade på ett elektroniskt kort. Men ett kontantlöst samhälle är så sårbart att det för nationens säkerhet är farligt. Alla minns vi ÖB:s ord att Sverige kan hålla försvar mot fienden på en mindre geografisk yta under 7 dagar. Det handlade om ett väpnat angrepp.

Finlands motsvarighet svarade rappt att de kan hålla ryssen borta i 7 minuter. Det handlar om den beräknade tiden under vilken Finlands totala elförsörjning skulle slås ut i en riktad attack.

Det är säkerligen inte helt missvisande att tidsangivelsen stämmer även för det svenska elnätet. Och det är inte heller otänkbart att steg två, för en illasinnad fiende, skulle vara att slå ut internet.

Elförsörjningen i landet är kritisk, liksom internet, och avsaknaden av dem båda sätter hela vårt snabba, smarta och digitalt utformade betalningssystem i kollaps. Och med ett betalningssystem som inte fungerar får samhället snabbt mycket svårt att fungera civiliserat. Det här ställer många frågor som vi behöver ha svar på.

Idag har bankerna ensam kontroll över betalningssystemen. Är det tryggt och säkert med hänsyn till andra länders viljeinriktade köpkraft i en orolig omvärld? I händelse av kris eller ofred, hur kan medborgare använda sina digitala pengar? Behövs kontanter? Hur ska dessa kontanter i så fall distribueras i hela landet, och vem har ansvaret för säkerheten?

Regeringen behöver därför, med anledning av det som anförs i motionen, se över möjligheterna att ta ansvar för ett tryggt och säkert nationellt betalningssystem med lösningar som fungerar även i händelse av ofred eller andra katastrofer.

Ann-Sofie Alm (M)